

Hugo Bouter

In het begin

'In het begin was het Woord'.

Bijbelboek

Er is in de Bijbel driemaal sprake van een specifieke begin-situatie. Genesis 1:1 spreekt over het begin van de eerste schepping, de grondlegging van de wereld ('in het begin schiep God de hemel en de aarde').

Johannes spreekt over Satans activiteit als de mensenmoordenaar vanaf het begin van de schepping (Joh. 8:44), en het feit dat de duivel zondigt 'van het begin af' (1 Joh. 3:8). Dat laatste kan verwijzen naar de val van de satan zelf en diens engelen, die mogelijk kort na de zevende scheppingsdag, de rustdag, heeft plaatsgehad. Genesis 1:1 zwijgt over de schepping van de engelen zelf, maar blijkens Job 38:2-7 waren zij erbij aanwezig toen God de aarde grondvestte. Dan moeten ze zijn inbegrepen bij de schepping van de hemelen in vers 1 van Genesis 1.

In de brieven van Johannes is sprake van het nieuwe begin dat tot stand kwam door Jezus' intrede in de wereld, de komst van de tweede Mens – de laatste Adam – in het vlees en Zijn leven en dienst hier op aarde (1 Joh. 1:1-2; 2:7, 13-14, 24; 3:11; 2 Joh.:5-6). Dit begin is maatgevend voor ons leven als gelovigen, zoals de apostel Johannes telkens herhaalt. Het is het ijkpunt voor ons als christenen.

Maar er is een derde 'begin', dat uniek en onvergelijkbaar is. Hierover spreekt Johannes in de eerste verzen van zijn evangelie: 'In [het] begin was het Woord; en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in [het] begin bij God' (Joh. 1:1-2). Dit begin voert ons terug naar wat men wel noemt 'de stille eeuwigheid', het absolute begin, althans vanuit menselijk oogpunt bezien. Voor God was er uiteraard geen begin, en het Woord existeerde ook in het begin. Het Woord is de

eeuwige Zoon, die niet geschapen of gemaakt is. Hij bestond van eeuwigheid. Hetzelfde geldt voor God de Vader en God de Heilige Geest. Zij zijn ook van eeuwigheid God.

Johannes leert ons in de beginverzen van zijn evangelie vijf dingen over het eeuwige Woord, dus over de Heer Jezus:

1. In het begin *was* het Woord, d.w.z. Hij begon niet te bestaan, maar Hij existeerde van eeuwigheid.
2. Hij was het Woord, d.i. de uitdrukking, de openbaring van Gods innerlijk, Zijn wezen. Het Grieks spreekt hier over de Logos. Elders wordt Christus het *beeld* van de onzichtbare God genoemd (2 Kor. 4:4; Kol. 1:15; Hebr. 1:3).
3. Het Woord was *bij* God, dat betekent dat Hem een persóonlijk bestaan wordt toegekend naast en in relatie tot God de Vader (zie ook onder punt 5).
4. Het Woord *was* God, dat houdt in dat het Woord een van de Vader en de Geest onderscheiden Persoon was. Letterlijk staat er: '(...) en God was het Woord'. De godheid van het eeuwige Woord wordt dus beklemtoond.
5. Dit (of: Deze) was in het begin *bij* God, dus het goddelijke Woord was géén latere emanatie (een uitvloeiing, een manifestatie) van de Godheid, maar een zelfstandig, eeuwig Persoon 'bij God'. Dit laatste is niet slechts een plaatsbepaling. Zijn nabijheid bij God impliceert de bijzondere relatie van de Zoon met de Vader. Wij zien hier de heerlijkheid van de eniggeboren Zoon, die in de schoot van de Vader is, zoals het nader wordt omschreven in Johannes 1:14 en 18.

Vervolgens zien wij de relatie van de Logos, het Woord van God, tot de schepping zelf en tot de mensheid (Joh. 1:3-5). *Hij* heeft alle dingen geschapen: 'Alle dingen zijn door Hem geworden' (vs. 3a). En niets is daarvan uitgezonderd: '(...) zonder Hem is niet één ding geworden dat geworden is' (vs. 3b). Dat is ook het getuigenis van andere Schriftplaatsen:

- de wereld is door Hem geworden (Joh. 1:10);
- de werelden zijn door Gods woord bereid (Hebr. 11:3).
- En Christus draagt ook alle dingen door het woord van Zijn kracht (Hebr. 1:3).

Maar er was, door Christus' komst als het Licht in de wereld, ook een *morele* relatie tot de wereld en tot de mensheid, die in duisternis was gehuld. Zo vinden wij dat hier in Johannes 1: 'In Hem was leven, en het leven was het licht van de mensen.

En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen' (vs. 4-5). In Christus was het leven. Evenals de Vader heeft Hij leven in Zichzelf (Joh. 5:26). En het leven was het licht van de mensen, dat wil zeggen: het wierp licht op iedereen en onthulde ieders ware toestand. Niets kon verborgen blijven voor het waarachtige Licht, dat in de wereld is gekomen en iedere mens verlicht (Joh. 1:9).

Christus was de Zon die opging uit de hoogte (Luc. 1:78). Hij was het Licht van de wereld, maar de wereld heeft Hem verworpen. Het Licht schijnt voor hen die in duisternis en schaduw van de dood zitten, maar de duisternis heeft het niet gevat, niet begrepen (Joh. 1:5). Zo zien wij dat Christus' verwerping het uitgangspunt is van het evangelie naar Johannes.

OudeSporen 2020

